

[Albrechtsen]

ber 1984 en atomkrigsøvelse kaldet Able Archer.

Øvelsen omfatter de nødvendige procedurer for anvendelsen af atomvåben og bygger på et »krigsspil«, hvor atomvåben tages i brug.

Ifølge oberstløjtnant Fromelts udtalelser i Land og Folk lægges der i øvelsen først og fremmest vægt på de kraftige mellemdistanceatomvåben, dvs. bl.a. Pershing II og krydsermissilerne.

Nu er selve øvelsens drejebog klassificeret, men et par væsentlige problemer har offentligheden efter spørgerens opfattelse et helt elementært krav på at kende.

F.eks. om øvelsen medfører en situation, hvor NATO/USA/Storbritannien som den første part tager atomvåben i anvendelse og dermed starter atomkrigen, om øvelsen indebærer, at mellemdistanceraketterne bliver sendt af sted mod Sovjets kommandocentre og mod Sovjets strategiske missiler, om øvelsen viser nogen som helst mulighed for at bremse optrapningen af krigen til en total atomkrig, samt hvor realistisk en sådan øvelse kan tænkes at være.

Forsvarsministeren (Engell):

Som nævnt i mit svar på det foregående spørgsmål vedrører øvelsen Able Archer en afprøvning af de militære procedurer for en eventuel anvendelse af atomvåben. Der finder derimod ingen afprøvning sted af alliancens politiske procedure under disse øvelser. De konklusioner, der eventuelt kan drages, vil derfor begrænse sig til en teknisk vurdering af, hvordan disse procedurer fungerer.

Jeg har allerede sagt, at øvelsesspillet er klassificeret efter NATOs regler, så det skal jeg ikke gå mere ind på.

Albrechtsen (VS):

Nu må jeg konstatere, at det svar, jeg før fik på, hvorfor disse oplysninger skulle være klassificerede, var, at det var selvindlysende, at det var de hensyn, der nu engang måtte tages, og det var jo en meget oplysende forklaring, må man nok sige, ministeren dér havde at tilbyde.

Men det er således, at oberstløjtnant Fromelt ifølge Land og Folk den 1. november var knap så fåmælt som ministeren. Det var åbenbart på det tidspunkt ikke det hele, der

var klassificeret, og de oplysninger, der da fremkom, var bl.a., at man ville lægge hovedvægten i øvelsen på de såkaldt kraftige mellemdistancevåben, altså bl.a. de nye atomraketter, der er opstillet.

Det kan efter min opfattelse kun forstås således, at man ville afprøve brugen af disse raketter, og her rejser sig så det spørgsmål, om oberstløjtnant Fromelts betragtninger skal forstås på den måde, at man har indøvet en førstebrug, eventuelt ligefrem et førsteslag mod Sovjetunionen med disse våben.

Det er jo i og for sig ikke os, der har rejst dette spørgsmål, som bør bekymre alle, der er bekymrede over udviklingen på det sikkerhedspolitiske område i øjeblikket, overordentlig meget, når det nærmest kommer frem fra de militære myndigheders side, at man indøver en sådan brug af disse våben. Derfor vil jeg mene, at forsvarsministeren bør besvare mine spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 219

8) Til forsvarsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, om det er i overensstemmelse med de politiske retningslinjer i NATO, at øvelsen Able Archer, der omfatter de nødvendige procedurer for brug – herunder førstebrug – af atomvåben, ikke involverer de politiske myndigheder?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Land og Folk 1. og 6. november 1984 afholder NATO i dagene 5.–9. november en atomkrigsøvelse kaldet Able Archer, der omfatter de nødvendige procedurer for anvendelsen af NATOs atomvåben.

Imidlertid oplyser Land og Folk, at NATO-landenes regeringer ikke involveres i atomkrigsøvelsen, og at regeringerne derfor ikke har nogen indflydelse på, hvornår der i øvelsen anvendes atomvåben.

Det er naturligvis afgørende at få afklaret, i hvor høj grad denne øvelse på dette punkt afspejler en virkelig situation, idet det kan give anledning til stor undren og bekymring, at atomvåbnene i en sådan øvelse helt og holdent overlades til generalerne.